

Væske- og Steriliseringscentralen Ullevål sykehus, Oslo

Ragna Kure, Leif Victor Oppedal, Lill Monrad: Cygnus 2008, 14, 7-15,
kuremoe@online.no

Før 1940 ble infusjonsløsninger tilberedt ved operasjonsavdelinger av en sykepleier.

Da det ble bygget ny operasjonsfløy på Ullevål sykehus i 1940, ble det i kjelleren innredet et steriliseringsrom med dampautoklaver beregnet for tekstiler. I samme rom fremstilte en portør

Natriumklorid- og glukoseløsninger. Det faglige ansvar var lagt til overlegen ved kirurgisk avdeling.

Overlege Heistø ved Blodbanken ble senere bedt om å overta dette ansvaret og han fant produksjonsforholdene uholdbare. Han var fremsynt og arbeidet for at det skulle ansettes en farmasøyt som ble cand. pharm. Leif-Victor Oppedal i 1960. Slik fikk en farmasøyt for første gang kontakt med dette farmasøytisk viktige felt. Det ble søkt om stipend og Oppedal reiste til Sverige på studietur

Ansettelsen av en farmasøyt førte til store forandringer. Det ble søkt om stipend og Oppedal reiste til Sverige på studietur.

Det ble et nytt produksjonsareal og produksjonsanlegg etter modell fra Södersjukhuset i Stockholm. Produksjonen økte sterkt og det ble snakk om reservelager.

Kvalitetskontroll og kontrollerbare produksjonsforhold ble innført. Testing av pyrogener ble utført ved Statens Institutt for Folkehelse.

Den sterke økningen i produksjonen førte også til at det ble produsert flere forskjellige sammensetninger av infusjonsvæsker hvilket igjen førte til nye metoder i behandlingen av pasientene.

Forholdene i forbindelse med sterilisering av tekstiler tiltrakk også farmasøytens interesse. I 1964 fikk Oppedal et stipend for å studere steriliseringspraksis og sentral forsyning av sterile artikler i Storbritannia som var ledende på dette feltet den gang. Farmasøyten ved Væskesentralen fikk også ansvaret for Sterilforsyningen ved sykehuset.

Da peritoneal dialyse startet ved sykehuset, ble væsken fremstilt aseptisk ved Væskesentralen. Senere kom aseptisk fremstilling av total parenteral ernæring (TPN).

Etter hvert ble konkurransen med den farmasøytiske industrien stor og mange av produktene inklusiv standardløsningene for total parenteral ernæring for voksne ble overtatt av farmasøytisk industri. Sykehuset v/Væskesentralen fikk betaling fra industrien for TPN-løsningene.

Selv om Væskesentralen administrativt lå under sykehuset, så var det et nært samarbeid med Ullevål apotek. Da produksjonen av væsker etter hvert avtok sterkt, ble aktivitetene på Væskesentralen overtatt av Ullevål apotek.